

Voucher zonmw

**Kennisdeling rondom verminderen
handelingsverlegenheid**

Leernetwerk

KOOZ

DEELNEMERS

6 projecten uit KOOZ Leernetwerk

Jonge Ouder Project:
Integrale begeleiding
van jonge ouders in
Heerlen

Onbedoelde
zwangerschappen
en family planning
bij vrouwen met een
psychiatrische
kwetsbaarheid

Knooppunten
Kansrijke Start
(multidisciplinair
overleg mét ouders)
in Zuid-Limburg

DOEN! Samen
signaleren en
bespreken: In
Groningen doen
we het samen

Integraal zorgnetwerk
voor (zeer) kwetsbare
gezinnen in gemeente
Rotterdam

Betere samenwerking
LVB-doelgroep:
ontwikkeling lokale
praktijk in Harderwijk

PROBLEEMSTELLING

- drempel bij zorgverleners om naar mogelijke kwetsbare situaties te vragen
- drempel om deze te bespreken met hun cliënt om tot shared decision making te komen
- spanningsveld tussen het bespreken en het borgen van een vertrouwensrelatie
- bespreken geeft cliënten de mogelijkheid om keuzes te maken en passende zorg te krijgen

DOELSTELLING VOUCHER PROJECT

Welke aanpak, handvatten en instrumenten zijn uit de praktijk beschikbaar voor zorgverleners om (mogelijke) kwetsbare situaties en passende ondersteuning te bespreken op een manier die aansluit bij de behoeftes van de cliënt (samen beslissen)?

Inzicht in best practices: gespreksvaardigheden verbeteren
handelingsverlegenheid verkleinen

Samen leren van de kennis en ervaringen uit deze best practices.
Delen van inzichten en kennis via het Leernetwerk KOOZ.

METHODE: BEST PRACTICES

- Per project minimaal 3 best practices uit hun project en/of vakgebied, die:
 - specifiek gericht zijn op het bespreken van (potentiële) risicofactoren
 - gericht op samen beslissen om tot passende zorg te komen
- Overzicht opstellen in excel
- Mooi presenteren in een pdf

METHODE: INTERVIEWS

- Op basis van best practices:
 - 1 professional per project
 - Vertegenwoordiging uit de drie domeinen
- Toelichting door professional:
 - Wat is hun kennis en ervaring met het bespreken van (mogelijke) risicofactoren?
 - Wat hebben ze hiervoor nodig (gehad)?
 - Wat zijn hun tips & tricks?
- Indien mogelijk 2 ouders uitnodigen voor een interview over hun ervaringen

RESULTATEN

Op KOOZ te vinden

Inloggen

Zoeken

Home

Actueel ▼

Projecten ▲

Over ons ▼

Projecten in kaart

Samenwerkingsverbanden

Onderzoeksprojecten

Vouchers

Home > Projecten > Vouchers

RESULTATEN

6 interviews

Linda Wijnen

'Door met ouders dit gesprek aan te gaan, bouw je echt iets op'

Hiske Ernst-Smelt 02-10-2023

Om de psychosociale ontwikkeling van kinderen vanaf hun babytijd te ondersteunen, werkt de JGZ in Zuid Limburg met SamenStarten: een gesprekstool maar ook een volgsysteem. Jeugdverpleegkundige Linda Wijnen vertelt hoe dit leidt tot een beter gesprek met ouders over de gehele opvoedsituatie.

[Lees meer >](#)

0 0

Noëmi Maassen

'Al moeten we tien keer contact zoeken, wij geven niet op'

Hiske Ernst-Smelt 02-10-2023

Jonge Ouders Perspectief (JOP) in Heerlen biedt ondersteuning aan jonge vaders en moeders in kwetsbare Jeugdconsulent Noëmi hoe ze het eerste con dan langere tijd voor

[Lees meer >](#)

Renee Siderius

Samen met aanstaande ouders werken aan een kansrijke start

Hiske Ernst-Smelt 02-10-2023

In Harderwijk hebben ze het Prenataal Zorgteam, een multidisciplinair team rond

Annette Baas

'Deze mevrouw is kwetsbaar: daar moet ik wat mee'

Hiske Ernst-Smelt 02-10-2023

Bij de poli verloskunde van het Erasmus MC wordt bij iedere zwangere tijdens de intake de R4U afgenomen: een gevalideerde vragenlijst voor verloskundige zorgverleners om vooral niet-medische risicofactoren vroegtijdig te signaleren. Verpleegkundige Annette Baas vertelt hoe deze vragenlijst bevalt.

[Lees meer >](#)

Handelingsverlegenheden verminderen en Samen Beslissen bevorderen

Linda Quadvlieg 29-09-2023

Door kwetsbare situaties vroegtijdig te signaleren en te bespreken en de zorg- en hulpverlening beter te laten aansluiten op de behoefte van cliënten, kan eerder passende ondersteuning worden ingezet. Dit geldt vanaf de preconceptieperiode t/m de eerste 1000 dagen van het kind, maar ook daarna.

[Lees meer >](#)

Jasper Eijnsink

Jasper Eijnsink: 'Laten we vanuit de Geestelijke Gezondheidszorg het gesprek over kinderwens aangaan'

Linda Quadvlieg 15-08-2023

In de regio Groningen maakt Jasper Eijnsink (voorheen gynaecoloog en tegenwoordig psychiater in opleiding) zich al vele jaren sterk voor betere zwangerschapsuitkomsten van vrouwen in kwetsbare situaties.

[Lees meer >](#)

Henriëtte Hoving en Monica Slagter

Monica Slagter: 'Wat een mazzel dat ik Truus had'

Linda Quadvlieg 15-08-2023

Vergeet nooit dat wie ernstig ziek is ook een vader of moeder kan zijn van opgroeiende kinderen. Help hem of haar dan ook om de ouderrol te kunnen blijven vervullen. En reik uit naar het gezin en vooral ook naar het kind.

[Lees meer >](#)

0 268

RESULTATEN

Kennisbundeling gebruikte instrumenten

4 thema's:

- Screenings- en evaluatievragenlijsten
- Gespreksondersteuning cliënt en professional
- Werkmethodieken
- Samenwerken en overlegstructuur

Handelingsverlegenheid verminderen en Samen Beslissen bevorderen

Kennisbundeling van beschikbare instrumenten die (aanstaande) ouders en professionals ondersteunen bij het bespreekbaar maken van kwetsbaarheid in de periode voor, tijdens en na de zwangerschap.

Screenings- en evaluatievragenlijsten

	R4U 2.0 Risicosignalerings- vragenlijst	ICHOM Uitkomstenset Zwangerschap & Geboorte	PREMS - Perinatal Mental Healthcare Pathways	Screeningsinstrument Ouder & Jonge Kind OOG op veiligheid	Signaleringskaarten (MEE)
Wie is de doelgroep?					
(A.s.) Ouders/bouders met kindervwens				✓	
Zwangere vrouwen		✓	✓		
Zwangere vrouwen en hun partner	✓				
Kraamvrouwen		✓			
Ouders met kinderen t/m 1000 dagen			✓	✓	
Ouders met kinderen 0 t/m 4 jaar				✓	
Ouders met kinderen 4 t/m 18 jaar					
Ouders met LVB				✓	
Ouders met psychische problemen			✓	✓	
Ouders met (psycho)sociale risicofactoren			✓	✓	
Zorgverleners (intermediair)	✓	✓			✓
Wie zijn de gebruikers?					
Verloskundig zorgverleners (verloskundigen, gynaecologen, artsen in opleiding, verpleegkundigen)	✓	✓			✓
Kraamverzorgenden					✓
Jeugdartsen en -verpleegkundigen					
Jeugdhulpverleners				✓	
Wijkteam/hulpverleners sociaal domein				✓	✓
Clienten/patiënten (a.s.) ouders	✓	✓	✓		
Hulpverleners mentale gezondheidszorg			✓		
Onderwijs					
Welke onderwerpen komen aan bod?					
Kinderwens					
Opvoedvaardigheden/bouderschap	✓			✓	
Veiligheid i.r.t. ontwikkeling kind				✓	
Zwangerschap/zorg	✓	✓			
Medische risicofactoren		✓			
(Psycho)sociale risicofactoren en leefstijl	✓	✓			✓
Ervaringen		✓	✓	✓	
Voorlichting					
Zelfredzaamheid				✓	
Wat is het doel?					
Signalerings/screening	✓	✓		✓	✓
Diagnostiek					
Goede gespreksvoering	✓	✓	✓	✓	✓
Passende zorg	✓	✓		✓	
Samen Beslissen over zorg- en hulpverlening		✓		✓	
Effectmeting		✓		✓	
Zorgevaluatie		✓		✓	
Toeliding	✓		✓	✓	
Risicotaxatie				✓	
Gegevensoverdracht		✓			
Voorbereiding ouderschap		✓			

	R4U 2.0 Risicosignalerings- vragenlijst	ICHOM Uitkomstenset Zwangerschap & Geboorte	PREMS - Perinatal Mental Healthcare Pathways	Screeningsinstrument Ouder & Jonge Kind OOG op veiligheid	Signaleringskaarten (MEE)
Werkwijze	R4U wordt bij iedere zwangere uitgevraagd tijdens intake in 1e trimester en uitkomsten worden besproken tijdens consult en zo vroegtijdig juiste zorg- en hulpverlening in te zetten.	Client ontvangt 2x tijdens haar zwangerschap, 1x tijdens kraambed en 2x postpartum een vragenlijst die zij zelf invult voorafgaand consult met zorgverlener. PROMs en PREMs worden besproken in spreekkamer, worden gebruikt voor samen beslissen.	Patiënt ontvangt vragenlijst postpartum aan einde van POP zorgpad en wordt besproken in de spreekkamer.	Focus ligt op veiligheid; er vindt een gesprek met ouders plaats aan de hand van een vragenlijst. Hiermee kan de screener de items uit het screeningsinstrument objectiveren. De vragen zijn uitgangspunt voor het gesprek met ouders, terwijl tegelijkertijd geobserveerd wordt in hoeverre gegeven antwoorden ook in de praktijk worden gebracht. De combinatie van antwoorden en geobserveerde gedragingen leidt vervolgens tot een score op een 5-puntschaal. De veiligheid van het kind en de opvoedvaardigheden van de ouder worden in kaart gebracht. Wanneer de veiligheid onbereikbaar is, is het van belang na te gaan in hoeverre groei en/of verandering mogelijk geacht worden. O.b.v. de uitkomsten van de screening kunnen doelen voor de hulpverlening worden vastgesteld, benodigde acties worden bepaald en afspraken worden gemaakt t.a.v. het perspectief van het kind/het gezin.	Voor professionals, ter ondersteuning van het signaleren van een LVB, inclusief tips daar in het contact direct beter op aan te sluiten.
Succesfactoren werkwijze	- Voorbeeldvragen per uit te vragen risicofactor - Bepaalde taboe-/lastige onderwerpen worden bespreekbaar - Zorgverlener heeft bij iedere risicofactor verwijzing naar zorgpad, meer informatie etc. - Training door Wilde Kastanje over gespreksvaardigheden voorafgaand ingebruikname - Systeematische werkwijze; bij iedereen worden de risicofactoren uitgevraagd - Zeven domeinen risicofactoren: gezinssituatie, werk&inkomen, communicatie/opvoeding, leefstijl, vorige/huidige zwangerschap, mentaal welzijn en ouderschap	- Patiënt gerapporteerde uitkomsten en ervaringen van de zwangerschap vormen basis voor consult en samen beslissen. - Bespreken wat client belangrijk vindt in haar situatie - Bepaalde taboe-/lastige onderwerpen worden bespreekbaar. - client kan thuis consult voorbereiden. - Systeematische werkwijze; bij iedereen worden de risicofactoren uitgevraagd.	- Ervaringen van patient met POP zorg systeematisch geëvalueerd en nabesproken. - Dit vormt de basis van verder doorontwikkelen en verbeteren van POP zorg.	- Zowel screeningsinstrument als evaluatie instrument. - Zowel fysieke veiligheid van het kind, als ook emotionele en pedagogische veiligheid - Uitgangspunt zijn de domeinen van Framework for the Assessment of Children in Need and their Families (Department of Health, 2000). Daarnaast is rekening gehouden met o.a. LIRK en Care NL - Informatie vanuit gespreksvoering wordt gekoppeld aan informatie uit observatie. - Vragen worden op waardenvrije manier gesteld. - Er is gebruik gemaakt van inzichten uit onderzoek specifiek met betrekking tot risico- en beschermende factoren bij ouders met LVB. - Het instrument kan helpen om tot een zorgvuldig en meer objectief advies te komen in het besluitvormingsproces over uithuisplaatsing en/of objectieve onderbouwing m.b.t. uithuisplaatsing van kind wat eerder uit huis geplaatst is. - De richtlijn voor uithuisplaatsing van het NI is meegenomen in het instrument. - Alle professionals die deel uitmaken van JOP zijn/worden geschoold in het werken met het screeningsinstrument - Het instrument wordt gevalideerd en onderzocht op betrouwbaarheid. - Er wordt app ontwikkeld, die het werken met het screeningsinstrument zal vergemakkelijken.	Een praktisch overzicht om de signalen van een mogelijke licht verstandelijke beperking (LVB) te herkennen en op de beperking aan te sluiten in je contact.
Is de methode gevalideerd?	Ja	Ja	Niet in Nederland	Nog niet	
Meer informatie	Hiske Ernst h.ernst-smelt@erasmusmc.nl © Erasmus MC, Afdeling Verloskunde & Gynaecologie	Hiske Ernst h.ernst-smelt@erasmusmc.nl www.waardegedrevengeboortezorg.nl	Birk Broekman & Hanje Heller b.f.p.broekman@bzlimburg.nl The Perinatal Mental Health Care Pathways	Marjo Geilen marjo.geilen@bzlimburg.nl Bureau Jeugdzorg Limburg Kim Donckers k.donckers@moventisggz.nl Moventis GGZ	Stefan Dalmeijer MEE Samen info@meesamen.nl

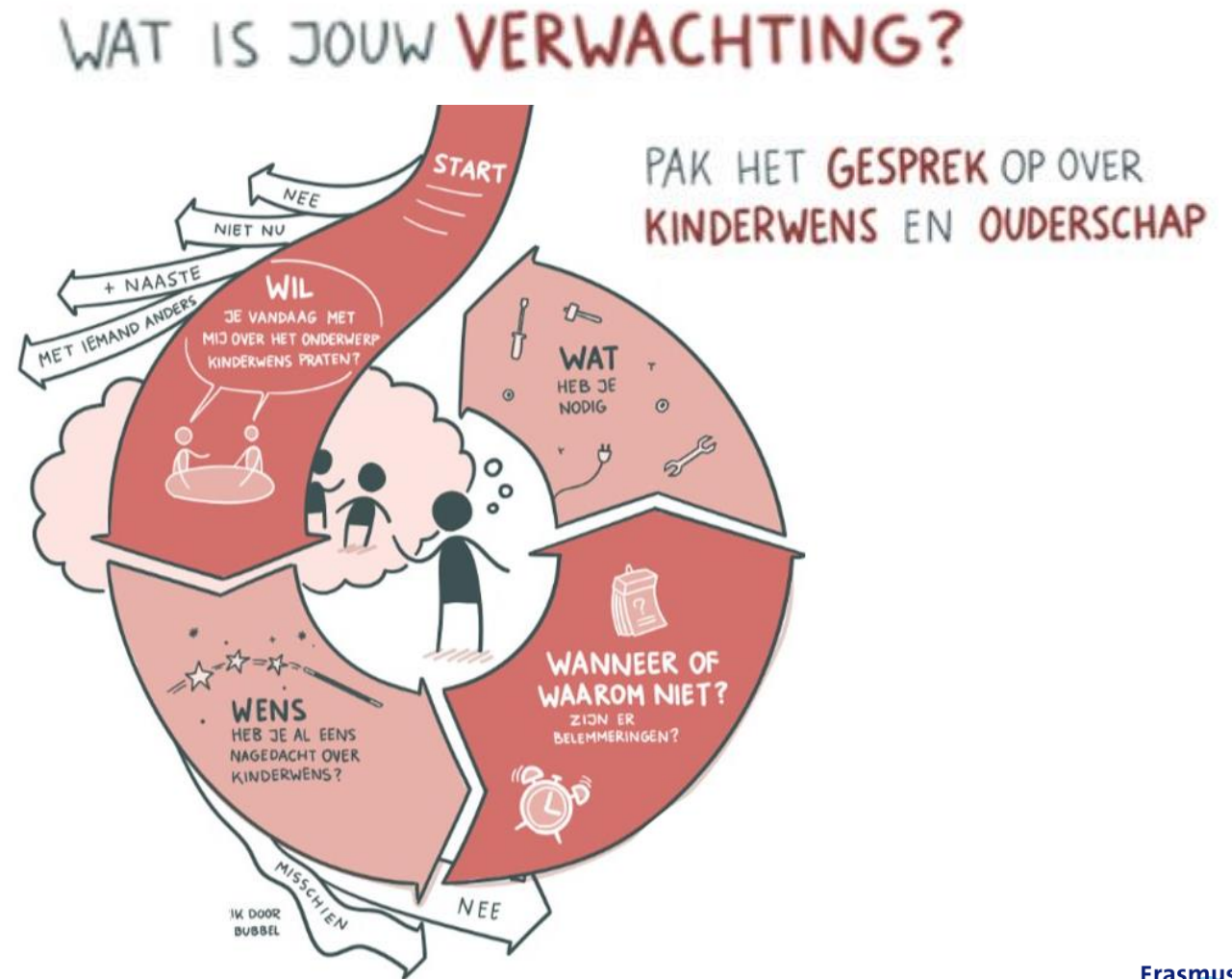
Handelingsverlegenheid verminderen en Samen Beslissen bevorderen

Kennisbundeling van beschikbare instrumenten die (aanstaande) ouders en professionals ondersteunen bij het bespreekbaar maken van kwetsbaarheid in de periode voor, tijdens en na de zwangerschap.

Screenings- en evaluatievragenlijsten

	R4U 2.0 Risicosignalerings- vragenlijst	ICHOM Uitkomstenset Zwangerschap & Geboorte	PREMS - Perinatal Mental Healthcare Pathways	Screeningsinstrument Ouder & Jonge Kind OOG op veiligheid	Signaleringskaarten (MEE)
Wie is de doelgroep?					
(A.s.) Ouders/ouders met kinderwens				✓	
Zwangere vrouwen		✓	✓		
Zwangere vrouwen en hun partner	✓				
Kraamvrouwen		✓			
Ouders met kinderen t/m 1000 dagen			✓	✓	
Ouders met kinderen 0 t/m 4 jaar				✓	
Ouders met kinderen 4 t/m 18 jaar					
Ouders met LVB				✓	
Ouders met psychiatrische problemen			✓	✓	
Ouders met (psycho)sociale risicofactoren			✓	✓	
Zorgverleners (intermediair)	✓	✓			✓
Wie zijn de gebruikers?					

VB. GESPREKSONDERSTEUNING: DE PRAATPLAAT

PAK HET GESPREK OP OVER KINDERWENS EN OUDERSCHAP

WAT IS JOUW VERWACHTING?

NU:

TOEKOMST:

VOOR MEER
INFORMATIE OVER:

KENNISDELING

BEGELEIDING

ANTICONCEPTIE

OMGEVING
AANPASSEN

OPVOEDING

ERVARINGEN
VAN ANDEREN

GEZOND ZWANGER
WORDEN

GROEI FOETUS

GGZ STANDAARDEN

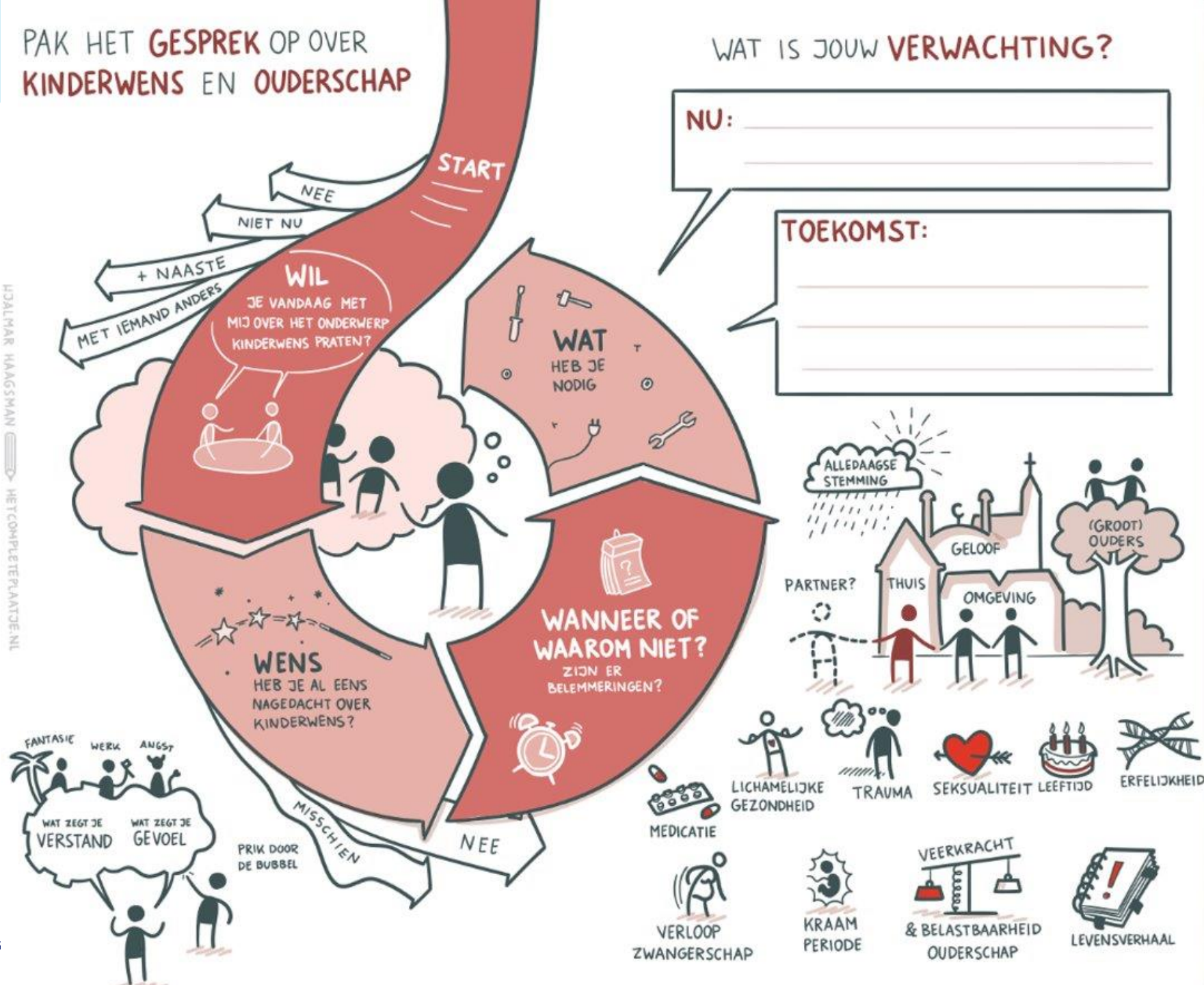
ZonMw

olvg

MIND

Erasmus MC
Zafus

HET PROCES

- **Wat ging goed?**
 - Een mooie “bloemlezing”
 - Eerste paar bijeenkomsten mooie uitwisseling op inhoud:
 - Wat doen de tools voor de relatie met cliënt?
 - Wat doen de tools voor de samenwerking tussen ketenpartners?
- **Wat kon beter?**
 - Het ging uiteindelijk veel over de praktische kant: hoe in een pdf, hoe online?
 - Ondersteuning / meedenken met expertise over websites en online vormgeving was welkom geweest
 - Datumprikken, online samenwerken (Teams... blijft lastig)
- **Wat viel op?**
 - We snapten onderling niet altijd waar het over ging
 - (zowel onderzoekers / projectleiders met een achtergrond in medisch en sociaal domein namen deel)
 - Niet “dezelfde taal spreken” speelt in onze projecten in het veld vaak een rol, maar ook hier
 - Wat is een “best practice” / veelbelovend?

TOT SLOT

Met dank aan:

- Projectleiders en onderzoekers van de 6 deelnemende projecten
- Geïnterviewden
- Laura Jansma: interviews & uitwerking
- Christiaan de Jong: Ontwerp & uitvoering pdf (christiaandejong.nl)
- ZonMw – Leernetwerk KOOZ

Dit project is mogelijk gemaakt door

TOT SLOT

Voor meer informatie neem contact op met:

Marijke Sniekers, project JOP, marijke.sniekers@zuyd.nl

Birit Broekman, project MoMentUM, b.f.p.broekman@olvg.nl

Nicole Smeets-Curvers, project Knooppunten Kansrijke Start, nicole.smeets@ggdzl.nl

Linda Quadvlieg, project DOEN!, l.quadvlieg@umcg.nl

Hiske Ernst, project Samen Groeien 010, h.ernst-smelt@erasmusmc.nl

Frouke Sondijker, project Betere samenwerking LVB-doelgroep, fsondeijker@verwey-jonker.nl

Dit project is mogelijk gemaakt door

VB. INTERVIEW “WAT EEN MAZZEL...”

Monica heeft “best wel een verhaal”

Henriëtte Hoving (MMW en aandachtsfunctionaris KOPP)
ervaringsdeskundige Monica Slagter (KOPP)

- Geen gestandaardiseerde / te verplaatsen interventie
- Elementen van belang:
 - continuïteit van zorgverlener
 - kijk naar het hele systeem
 - “buiten de lijntjes” vd organisatie
 - zorg op maat, sluit aan bij de leefwereld
 - pro-actief, ook voor het kind (ook zonder behandelrelatie)
- de eerste 1000 dagen → levensloopbenadering